

UCHWAŁA NR 0102-470/24
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W OLSZTYNIE

z dnia 18 grudnia 2024 r.

w sprawie badania zgodności z prawem uchwały Nr VIII/76/2024 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie pobierania, określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności i wysokości stawki opłaty miejscowej.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie

działając na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność § 4 ust. 2 i 3 uchwały Nr VIII/76/2024 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie pobierania, określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności i wysokości stawki opłaty miejscowej.

U Z A S A D N I E N I E

Rada Miejska w Ostródzie w dniu 27 listopada 2024 r. podjęła uchwałę Nr VIII/76/2024 w sprawie pobierania, określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności i wysokości stawki opłaty miejscowej.

W dniu 4 grudnia 2024 r. przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, w celu zbadania jego postanowień pod względem zgodności z prawem.

Pismem z dnia 5 grudnia 2024 r. zawiadomiono Miasto Ostróda, iż uchwała ta będzie rozpatrywana na posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie (dalej Kolegium Izby) w dniu 18 grudnia 2024 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w posiedzeniu Kolegium Izby ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana. Przedstawiciel Miasta Ostróda nie uczestniczył w posiedzeniu Kolegium Izby.

W myśl art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, w sprawach wymienionych w art. 11 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, zastrzeżono dla kolegium regionalnej izby obrachunkowej. Przepis art. 11 ust. pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych stanowi, że właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy Ordynacja podatkowa.

Kolegium Izby badając przedmiotową uchwałę stwierdziło, co następuje:

Stosownie do art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70 ze zm.) rada gminy może zarządzić pobór opłaty miejscowej w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso, a także może wprowadzić obowiązek prowadzenia przez inkasentów ewidencji osób, o których mowa w art. 17 ust. 1, zobowiązanych do uiszczania opłaty miejscowej

oraz określić szczegółowy zakres danych zawartych w tej ewidencji, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego poboru opłaty miejscowej.

W § 1 ust. 1 badanej uchwały Rada Miejska w Ostródzie wprowadziła opłatę miejscową na terenie miasta Ostróda. W § 4 ust. 1 badanej uchwały Rada Miejska w Ostródzie wprowadziła obowiązek prowadzenia przez inkasentów ewidencji osób zobowiązanych do uiszczania opłaty. W § 4 ust. 2 Rada Miejska w Ostródzie postanowiła, że: „Pobierając opłatę, inkasenci wydają pokwitowanie na drukach kwitariusza przychodowego, pobranych w Wydziale Finansowym Urzędu Miejskiego w Ostródzie”. Z kolei w § 4 ust. 3 uchwały Rada Miejska w Ostródzie zobowiązała inkasentów do rozliczenia wykorzystanych druków kwitariusza przychodowego przed pobraniem kolejnych druków tego kwitariusza.

Kolegium Izby stwierdza, że przepis ustawy upoważniający radę gminy do wydania aktu prawa miejscowego podlega ścisłej wykładni językowej i nie może prowadzić do objęcia zakresem upoważnienia materii w nim niewymienionych w drodze wykładni celowościowej (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 25 maja 1998 r., sygn. U 19/97, OTK ZU nr 4/1998 r., poz. 48, s. 262). Organ wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. Nie jest upoważniony ani do regulowania tego, co zostało już uregulowane ustawowo, ani też do wychodzenia poza zakres upoważnienia ustawowego. Realizując swoje kompetencje organ publiczny musi uwzględniać treść normy ustawowej. Odstąpienie od tej zasady z reguły stanowi istotne naruszenie prawa. Naczelną zasadą prawa jest zakaz domniemania kompetencji. Normy kompetencyjne (upoważniające) powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Jednocześnie niedopuszczalne jest dokonywanie wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wyprowadzanie kompetencji w drodze analogii. Każda uchwała organu władzy publicznej musi odpowiadać wymogom legalizmu. Art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) stanowi, iż „organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa”.

Zgodnie z powołanym wyżej art. 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Rada Miejska w Ostródzie posiada kompetencję do zarządzenia poboru opłaty miejscowej w drodze inkasa, określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso. Może również wprowadzić obowiązek prowadzenia przez inkasentów ewidencji osób zobowiązanych do uiszczania opłaty miejscowej oraz określić szczegółowy zakres danych zawartych w tej ewidencji, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego poboru opłaty miejscowej. Rada Miejska w Ostródzie nie posiada natomiast uprawnień do nakładania na inkasentów dodatkowych obowiązków, tj.: wydawania pokwitowań na drukach kwitariuszy pobranych w Urzędzie Miejskim w Ostródzie, czy też rozliczania wykorzystanych druków kwitariusza przed pobraniem kolejnych druków. Wprowadzenie takich obowiązków dla inkasentów opłaty miejscowej przekracza ustawowy zakres kompetencji przyznanych organowi stanowiącego gminy na mocy art. 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Zgodnie z ukształtowaną linią orzecniczą Sądów Administracyjnych, przyjąć należy, iż do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy m.in. naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. II SA/Wr 1459/97).

Wobec powyższego Kolegium Izby stwierdzając przekroczenie przez Radę Miejską w Ostródzie zakresu uprawnień do ustalenia jedynie obowiązku prowadzenia przez inkasentów ewidencji osób

zobowiązanych do uiszczania opłaty miejscowej oraz określenia szczegółowego zakres danych zawartych w tej ewidencji, w celu zapewnienia prawidłowego poboru opłaty miejscowej, co w sposób istotny narusza art. 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium RIO w Olsztynie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem tutejszej Izby.